

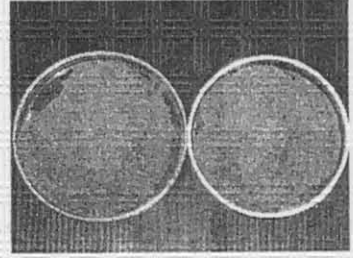

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

ผลของฟ้าทะลายโจรในอาหารที่มีต่อสมรรถภาพการผลิตและลักษณะซากของ
ไก่เบตง

*Effects of Andrographis paniculata (Acanthaceae) in Diet on Productive
Performance and Carcass Characteristics of Betong Chicken*

โดย

ผศ. ดร. ปิ่น จันจุฬา และคณะ

แผนกวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีและการอุตสาหกรรม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย วิทยาเขตปัตตานี

ประจำปีงบประมาณ 2549

บทคัดย่อ

จากการทดลองเสริมสมุนไพรฟ้าทะลายโจร (*Andrographis paniculata*, AP) ในสูตรอาหารไก่เบตง ในช่วงอายุ 0-18 สัปดาห์ โดยใช้ไก่เบตงคละเพศอายุ 1 วัน จำนวน 315 ตัว แบ่งเป็น 7 กลุ่ม ๆ ละ 3 ซ้ำ ในแผนการทดลองแบบสุ่มตลอด ให้แต่ละกลุ่มได้รับสูตรอาหารทดลองเสริมสมุนไพรฟ้าทะลายโจรและยาปฏิชีวนะ (sulfamethoxazole, SM) ในระดับ 1(AP 0.0%), 2(AP 0.1%), 3(AP 0.2%), 4(AP 0.3%), 5(AP 0.5%), 6(AP 0.6%) และ 7(SM 0.2%) ตามลำดับ

ผลปรากฏว่า น้ำหนักเพิ่ม ปริมาณอาหารที่กิน ประสิทธิภาพการใช้อาหาร อัตราการตายและต้นทุนค่าอาหารต่อกิโลกรัมน้ำหนักตัวเพิ่มตลอดการทดลองของไก่เบตงที่ได้รับอาหารผสมเสริมสมุนไพรฟ้าทะลายโจรระดับ 0.1-0.3% ไม่แตกต่างกันในทางสถิติ ($p>0.05$) เมื่อเปรียบเทียบกับสูตรอาหารควบคุมและเสริมยาปฏิชีวนะ แต่เมื่อเพิ่มระดับการใช้สมุนไพรฟ้าทะลายโจรสูงขึ้นมากกว่า 0.5% พบว่าน้ำหนักเพิ่ม ปริมาณอาหารที่กิน ประสิทธิภาพการใช้อาหารและต้นทุนค่าอาหารต่อกิโลกรัมน้ำหนักตัวเพิ่มด้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) ส่วนอัตราการตายของไก่ทุกกลุ่มไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) คือ อัตราการตายเฉลี่ย 1.79% ลักษณะคุณภาพซากไม่ได้รับอิทธิพลจากการเสริมสมุนไพรฟ้าทะลายโจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

คำหลัก: ฟ้าทะลายโจร ไก่เบตง สมรรถภาพการเจริญเติบโต ลักษณะซาก

ABSTRACT

An eighteen-week experiment was conducted to study using *Andrographis paniculata* (AP) on the growth performance of betong chickens (0-18 weeks of age). Three hundred and fifteen head of 1 day old (mixed sex) betong chicks were randomly allotted to 7 dietary treatments, in a completely randomized design experiment. There were three replications in each treatment with 15 chicks per pen. The dietary treatments were 1) basal diet (control), 2) basal diet + 0.1% AP, 3) basal diet + 0.2% AP, 4) basal diet + 0.3% AP, 5) basal diet + 0.5% AP, 6) basal diet + 0.6% AP and 7) basal diet + antibiotic 0.2%, respectively. The results showed that no significant ($p>0.05$) difference among treatments in terms of weight gain, feed intake, feed conversion, mortality rate and feed cost when AP was included up to 0.1-0.3 % of the diet compared with basal diet and basal diet + antibiotic. However, at the higher levels 0.5% AP, it tended to lower growth performance, feed intake thus causing inferior feed conversion ratio. Feed cost was also dramatically increased with the increasing levels of AP in the diet. No significant difference in mortality rate was found among groups. The average mortality was 1.79%. Carcass quality was not significantly ($p>0.05$) effects by the *Andrographis paniculata* (AP) supplementation.

Key words: *Andrographis paniculata*, betong chicken, growth performance, carcass characteristics